

Vergaderjaar 2010–2011

25 883

Arbeidsomstandigheden

17 050

Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies

Nr. 182

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2011

Hierbij bied ik u de Jaarverslagen aan over 2010 van de Arbeidsinspectie (AI) en Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)¹.

De Arbeidsinspectie verrichtte in 2010 ruim 30 000 inspecties en onderzoeken. Twee derde betrof naleving van de Arbowet en Arbeidstijdenwet (ATW), Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) en het besluit Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie (ARIE), en een derde betrof de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) en de Wet Minimumloon en Minimumvakantiebijslag (WML). Het toezicht resulteerde voor wat inspecties op naleving van de Arbeidsomstandigheden- en Arbeidstijdenwetgeving betrof bij zes op de tien inspecties tot interventies. Bij inspecties op naleving in verband met werken met gevaarlijke stoffen was dat bij meer dan vier op de tien inspecties en bij toezicht op naleving van de Wav en onderbetaling bij bijna twee op de tien. De inspecties resulteerden in het opleggen van bijna 4000 bestuurlijke boetes voor in totaal € 42,7 miljoen.

Specifieke themaprogramma's van de Arbeidsinspectie in 2010 betroffen vermindering van ongevallen, omgaan met gevaarlijke stoffen en agressie en geweld tegen werknemers in een publieke functie. In deze programma's is naast gerichte inspecties veel actieve communicatie toegepast. De Arbeidsinspectie maakte in 2010 actief gebruik van arbocatalogi van sociale partners bij haar handhaving van de Arbowet. Sociale partners geven in een arbocatalogus aan hoe aan wettelijke eisen in een sector voldaan kan worden. In afstemming met sociale partners in sectoren is met succes op synergie en een gezamenlijke aanpak van arbeidsomstandighedenproblemen ingezet in achttien prioritaire sectoren.

In 2010 hebben Brzo-plichtige bedrijven 27 incidenten gemeld. Eén van die incidenten is aan de Europese Unie gemeld. In 2010 is een bestaand

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

analyse-instrument van ongevallen, Storybuilder, geschikt gemaakt voor de analyse van incidenten in de procesindustrie. Verder is bijzondere aandacht gegeven aan onderhoudstops en veiligheidscultuur.

Naar aanleiding van de amendementen op de begroting SZW 2010 heeft de Arbeidsinspectie alle inspectieprojecten scherper gericht op notoire overtreders, het verkrijgen van oneigenlijke toegang tot de arbeidsmarkt door zzp'ers, onderbetaling, arbeidsgerelateerde uitbuiting en signaleren slechte huisvesting van buitenlandse werknemers. Dit heeft ertoe geleid dat in 2010 een hoger percentage overtredingen van de Wet arbeid vreemdelingen en de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag werd geconstateerd bij de geïnspecteerde bedrijven dan in 2009.

Van de onderbetaalde personen was bijna 40% afkomstig uit een van de nieuwe lidstaten van de Europese Unie (inclusief Bulgarije en Roemenië). De onderbetaalde personen waren werkzaam in diverse sectoren.

De SIOD heeft in 2010 665 fraudesignalen ontvangen. Na veredeling en weging hebben 184 signalen geleid tot fraudemeldingen. Deze fraudemeldingen zijn bewerkt tot 70 préweegdocumenten en hebben uiteindelijk geleid tot 58 projectvoorstellen die door het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie en SIOD geschikt bevonden zijn om te dienen als basis voor een te starten opsporingsonderzoek. Gedurende dit proces wordt gekeken naar de kwaliteit, de beleidsmatige wenselijkheid en prioriteiten, de strafrechtelijke haalbaarheid en de beschikbare capaciteit. In 2010 heeft de SIOD 40 opsporingsonderzoeken afgerond. Er zijn 109 verdachte natuurlijke personen (NP) en 15 verdachte rechtspersonen (RP) ter vervolging aangeboden aan het Functioneel Parket (FP) of een lokaal parket. De vereiste procedurele zorgvuldigheid binnen een strafrechtelijk onderzoek heeft ook in 2010 een groot beslag gelegd op de beschikbare opsporingscapaciteit.

In 2010 heeft de SIOD bij de opsporing voor € 16,3 miljoen aan onrechtmatig verkregen voordeel vastgesteld. Verder heeft de SIOD in opdracht 31 opsporingsonderzoeken uitgevoerd voor gemeente Arnhem en 9 voor het samenwerkingsverband Drechtsteden.

In 2010 zijn de eerste Nederlandse veroordelingen uitgesproken voor mensenhandel met het oogmerk van uitbuiting in arbeid of diensten. De SIOD heeft in 2010 zes onderzoeken arbeidsuitbuiting ingeleverd bij het OM. Verder hebben medewerkers van de SIOD en de AI in 2010 een opleiding gevolgd van de ICMPD te Wenen (een internationaal gerenommeerde cursusaanbieder met de status van VN-waarnemer) gericht op de identificatie van en omgang met (potentiële) slachtoffers van arbeidsuitbuiting. Daarnaast is de SIOD gestart met de ontwikkeling van een risicomodel arbeidsuitbuiting.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. G. J. Kamp